

"...

II- İTİRAZIN GEREKÇESİ

Başvuru kararının gerekçe bölümü şöyledir:

"

Anayasa'nın 5. maddesinde, 'Devletin temel amaç ve görevleri, Türk milletinin bağımsızlığını ve bütünlüğünü, ülkenin bölünmezliğini, Cumhuriyeti ve demokrasiyi korumak, kişilerin ve toplumun refah, huzur ve mutluluğunu sağlamak; kişinin temel hak ve hürriyetlerini, sosyal hukuk devleti ve adalet ilkeleriyle bağdaşmayacak surette sınırlayan siyasal, ekonomik ve sosyal engelleri kaldırmaya, insanın maddi ve manevi varlığının gelişmesi için gerekli şartları hazırlamaya çalışmaktır.' hükmü, 10. maddesinin birinci fıkrasında, 'Herkes, dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din, mezhep ve benzeri sebeplerle ayırım gözetilmeksizin kanun önünde eşittir.' *hükmü aynı maddenin son fıkrasında, 'Devlet organları ve idare makamları bütün işlemlerinde kanun önünde eşitlik ilkesine uygun olarak hareket etmek zorundadırlar.'* hükmü, 13. maddesinde, 'Temel hak ve hürriyetler, özlerine dokunulmaksızın yalnızca Anayasanın ilgili maddelerinde belirtilen sebeplere bağlı olarak ve ancak kanunla sınırlanabilir. Bu sınırlamalar, Anayasanın sözüne ve ruhuna, demokratik toplum düzeninin ve laik Cumhuriyetin gereklerine ve ölçülülük ilkesine aykırı olamaz' *hükmü, 48. maddesinin 1. fıkrasında, 'Herkes, dilediği alanda çalışma ve sözleşme hürriyetlerine sahiptir...'* hükmü, 70. maddesinde, 'Her Türk, kamu hizmetlerine girme hakkına sahiptir.' *hükmü yer almaktadır.*

5580 sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanunu'nun "Özlük hakları ve Sorumluluklar" başlıklı9. maddesinde, 'Kurumlarda görev yapan yönetici, öğretmen, uzman öğretici ve usta öğreticiler, bu Kanun hükümleri saklı kalmak üzere;

a) Sosyal güvenlik ve özlük hakları yönünden; 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu ile 4857 sayılı İş Kanunu,

b) Yetki, sorumluluk, ödül ve cezalar ile bunların uygulanması bakımından; 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu, 1702 sayılı İlk ve Orta Tedrisat Muallimlerinin Terfi ve Tecziyeleri Hakkında Kanun, 4357 sayılı Hususi İdarelerden Maaş Alan İlkokul Öğretmenlerinin Kadrolarına Terfi, Taltif ve Cezalandırılmalarına ve Bu Öğretmenler İçin Teşkil Edilecek Sağlık ve İhtimai Yardım Sandığı ile Yapı Sandığına ve Öğretmenlerin Alacaklarına Dair Kanun ile 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun, hükümlerine tâbidir.

Ancak, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa göre kademe ilerlemesinin durdurulması cezasını gerektiren fiillerin işlenmesi halinde bu kişilere kademe ilerlemesinin durdurulması cezası yerine brüt aylığından 1/4'ü ile 1/2'si arasında maaş kesim cezası, çalışma izni veren makam tarafından verilir. Tekrarı hâlinde ise göreve son verilir.

1702 sayılı Kanuna göre meslekten çıkarılma veya 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa göre Devlet memurluğundan çıkarma cezasını gerektiren fiil ve hâllerin işlenmesi hâlinde, Bakanlığın görüşü alınmak suretiyle personelin görevine, izni veren makam tarafından son verilir" kuralı, 'Çalışma İzninin İptali ve Geçici Görevlendirme' başlıklı 10. maddesinin birinci ve ikinci fıkrasında ise, 'İki defa teftiş raporuyla başarısızlığı tespit edilen yönetici,

öğretmen, uzman öğretici ve usta öğreticilerin çalışma izni, izni veren makam tarafından iptal edilir.

Hizmete devamında 9 uncu madde hükümlerine göre sakınca görülen yönetici, öğretmen, uzman öğretici, usta öğretici ve diğer personelin görevine, izni veren makam tarafından son verilir...'kuralı getirilmiştir.

Dosyanın incelenmesinden, Ankara ili Şereflikoçhisar ilçesinde faaliyet gösteren ' Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi'nde zihinsel engelliler sınıf öğretmeni olarak çalışan davacının, özürlü bireylerden bir kısmının bireysel derslerine girmediği halde devam çizelgelerini ve ders defterini imzaladığı hususunun ' soruşturma raporu ile sabit olduğu gerekçesi ile 5580 sayılı Kanunun 10. maddesi uyarınca görevine son verilerek bir daha özel öğretim kurumlarında görev verilmemesine ilişkin ' işlemin iptali istemiyle bakılan davanın açıldığı, davacı hakkında ayrıca soruşturma raporunda getirilen teklif doğrultusunda ' tarihli işlemle bir yıl kademe ilerlemesinin durdurulması cezası verildiği, ancak 5580 sayılı Kanunun 9/b maddesi uyarınca cezanın brüt aylığından 1/4 oranında maaş kesimi cezası olarak uygulanmasına karar verildiği anlaşılmıştır.

Anayasanın 13. maddesine göre temel hak ve özgürlükler ancak, Anayasanın özüne ve ruhuna uygun olarak, Yasa ile sınırlanabilir. Anayasanın temel insan hak ve hürriyetlerinden olan çalışma hürriyetinin, Yasa ile sınırlanması sırasında da, kamusal gereklilikler ile temel insan hak ve özgürlükleri yönünden 'ölçülülük' ve 'belirlilik' ilkesi gözetilerek düzenleme yapılması esastır.

Yukarıda anılan 5580 sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanunu'nun 9. maddesi ile, özel öğretim kurumlarında yapılan görevin önem ve özelliği de kanun koyucu tarafından dikkate alınarak, bahse konu kurumlarda görev yapan öğretmenlerin tıpkı 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu uyarınca örgün ve yaygın eğitim kurumlarında belli bir hizmet sınıfında görev yapan öğretmenler gibi yetki, sorumluluk, ödül ve cezalar ile bunların uygulanması bakımından 657, 1702, 4357 ve 4483 sayılı Kanunlara tabi kılınmıştır. Bunun anlamının, özel öğretim kurumlarında görev yapan öğretmenlerin sınırları ve kuralları önceden belli olan sorumluluk içerisinde görevlerini yapmalarını ve aynı zamanda anılan görevlilerin belli bir çalışma güvenliğine kavuşmalarını sağlamak olduğu noktasında kuşku bulunmamaktadır. Kanunun 9. maddesinde yapılan atıf nedeniyle 1702 ve 657 sayılı Kanunlara göre göreve son verme hallerinin belirli olduğu, bunun yanında görevin önem ve özelliği de dikkate alınarak Kanun koyucu tarafından 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu uyarınca alınan kademe ilerlemesi durdurulması cezasının tekraren alınması halinde göreve son verileceğinin ayrıca düzenlendiği, Kanunun 10. maddesinin birinci fıkrasında ise, belli bir kurumda çalışmak üzere çalışma belgesi düzenlene özel öğretim kurumları öğretmenlerinin bu kurumda başarısızlıklarının iki defa teftiş rapor ile ortaya konulması halinde belli bir okulla sınırlı olarak verilen çalışma belgesinin iptal edileceğinin belirtildiği, aynı maddenin ikinci fıkrasında ise, hizmete devamında 9. madde hükümlerine göre sakınca görülen yönetici, öğretmen, uzman öğretici, usta öğretici ve diğer personelin görevine, izni veren makam tarafından son verileceği kural altına alınmıştır.

Bu durumda, 5580 sayılı Kanunun 9. maddesi ile cezalar açısından 657, 1702 ve 4357 sayılı Kanuna tabi kılınarak kamu görevlileri gibi belli bir koruma ve bunun karşılığında da belli bir sorumluluk altına alınan özel öğretim kurumları personelinin, tabi olduğu 657 ve 1702 sayılı Kanunda meslekten çıkarma ve devlet memurluğundan çıkarma şeklinde öngörülen ve 5580 sayılı Kanun uyarınca göreve son verme olarak uygulanan yaptırımın hali hazırda

bulunmasına karşın, ayrıca 5580 sayılı Kanunun 10. maddesinin ikinci fıkrası ile, 9. maddeye göre hizmete devamında sakınca görülen hallerde söz konusu personelin görevine son verilebileceği şeklinde getirilen hükmün hukuki belirlilik ilkesiyle bağdaşmadığı, zira söz konusu hükmün hizmete devamında sakınca görülen hallerin hangi fiilleri kapsayıp hangilerini kapsamadığı noktasında bir açıklık getirmediği, böylelikle Anayasada yer bulan çalışma hürriyetinin 5580 sayılı Kanunun 10. maddesinin ikinci fıkrası ile belirlilik ölçütüne aykırı bir biçimde sınırlandırıldığı, ayrıca temel hak ve hürriyetlerden olan çalışma hürriyetinin adalet ilkesine bağdaşmayacak bir biçimde sınırlandırıldığı dolayısıyla 5580 sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanunu'nun 10. maddesinin ikinci fıkrasında yer alan hükmün Anayasa'nın 5., 13. ve 48. maddelerine aykırı olduğu sonucuna varılmıştır.

'''